

GRUP DE TREBALL DE RECURSOS HÍDRICS ALTERNATIUS A L'AIGUA POTABLE**Acta de la sessió del 2 de maig de 2024 (pendent d'aprovació)**

Primera sessió del Grup de Treball de recursos Hídrics Alternatius a l'Aigua Potable, en format telemàtic, el dia 2 de maig de 2024 a les 17h.

Assistència: 24 membres del Grup de Treball.

Assisteixen membres de les següents organitzacions:

ASPB – Agència de Salut Pública de Barcelona	GIXSU – Grup d'Interès per la Sostenibilitat Urbana
Aqua Resmat SL	Huertos in the Sky
Arda Gestió i Estudis Ambientals S.L	Instagreen
AMB - Àrea Metropolitana de Barcelona	Leitat managing technologies
Associació Catalana d'Amics de l'Aigua	PIMEC – Micro, petita i mitjana empresa de Catalunya
ATTA Permacultura	Posidonia Green Project
B 10 Arquitectes	Quercus, desarrollo de proyectos
CNAB – Club Natació Atlètic Barceloneta	Societat Orgànica
Consell de Ciutat (Anna Balletbò, com a persona de renom ciutadà)	TMB – Transports Metropolitans de Barcelona
Consell Municipal del Poble Gitano de Barcelona (com a membres del Consell de Ciutat)	UGT – Unió General de Treballadors
Depana, Lliga per la Defensa del Patrimoni Natural	UPC – Universitat Politècnica de Catalunya
ERC – Esquerra Republicana de Catalunya	Wellecosystem

Hi assisteix com a ponent:

BCASA (Barcelona Cicle de l'Aigua S.A.)

Secretaria:

Secretaria del Consell Ciutadà per la Sostenibilitat

Secretaria Barcelona + Sostenible

ORDE DEL DIA**1. Benvinguda.**

- Contextualització: Grup de Treball en el marc del Consell Ciutadà per la Sostenibilitat.
- Resum del plantejament del Grup
- Objectius i programa de la sessió.

2. Intervenció de Barcelona Cicle de l'Aigua SA

- Presentació sobre recursos hídrics alternatius a l'aigua potable a Barcelona
- Torn de preguntes

3. Inici de la planificació. Aportacions d'integrants del Grup en forma de pluja d'idees.

- A. Qüestions que es volen tractar al Grup
- B. Resultats que es volen obtenir
- C. Necessitats del Grup
- D. Altres qüestions

4. Deliberacions i acords de la sessió.

- Resum, acords i concreció dels punts anteriors.
- Planificació de la propera sessió: tema, possible intervenció experta o inspiradora, data, horari i format.

5. Propers passos i tancament

TEMES TRACTATS I ACORDS PRESOS

1. Benvinguda.

Es dona la benvinguda als i les assistents a la sessió.

Es presenten les persones que faran les tasques de coordinació del Grup, així com la ponent:

- Referents del Grup al Consell Ciutadà per la Sostenibilitat: Vanessa-Sarah Salvo, representant de Posidònia Green Project i vicepresidenta segona del Consell Ciutadà per la Sostenibilitat; David Camps, representant del Club Natació Atlètic Barceloneta (CNAB) al Consell Ciutadà per la Sostenibilitat.
- Secretaria: Marta Cuixart, secretària del Consell Ciutadà per la Sostenibilitat i Mireia Redondo, Secretaria Barcelona + Sostenible
- Ponent: Maria José Chesa, cap de Servei Ambiental i Relacions Externes de Barcelona Cicle de l'Aigua SA

Es demana a les persones assistents identifiquin la seva imatge amb el seu nom i nom de l'entitat a efectes d'anar coneixent les integrants del Grup i per fer l'acta de la sessió.

S'informa que aquest Grup de Treball s'ha endegat per acord del Plenari del Consell Ciutadà per la Sostenibilitat, a proposta del CNAB i avalat per la Presidència del Consell.

Es recorda que es va fer una sessió prèvia a la constitució del Grup de Treball, el 13/03/2024, en el marc del procés participatiu de la futura ordenança d'aigües grises de Barcelona. La documentació de la sessió està disponible a la plataforma Decidim Barcelona:

<https://www.decidim.barcelona/processes/aiguesgrises/f/6195/meetings/6928>

Actualment la fase de debat del procés participatiu ja ha finalitzat i s'estan processant les propostes i preparant el retorn.

S'expliquen els objectius del Grup de Treball, resultats esperats i manera de treballar, amb una presentació Power Point que estarà disponible com a documentació de la sessió.

2. Intervenció de Barcelona Cicle de l'Aigua SA

BCASA realitza una presentació resumida del *Pla tècnic per a l'aprofitament de recursos hídrics alternatius de Barcelona*. La documentació utilitzada es pot consultar al Decidim:

<https://www.decidim.barcelona/assemblies/recursoshidricsalternatius>

- Torn de preguntes:

1. No hi ha risc amb l'aprofitament d'aigua freàtica que s'està fent al pla de BCN de contaminació per cunya salina?

No. L'aprofitament potencial és al voltant de 4,4 hm cúbics, se n'estan aprofitant 1,4. Hi ha un model hidrogeològic que ja avalua quin és volum adequat. Estem molt lluny de que ocorri això. El que podria provocar les falques podrien ser obres, túnels, infraestructures ferroviàries, per exemple. Actualment es fan les actuacions amb més cura i coneixement per a evitar situacions així.

3. El Pla de recursos hídrics contempla el potencial de la recollida d'aigües pluvials a les cobertes dels edificis, però tanmateix les ordenances no contemplen les cobertes d'aljub. Al pla de clavegueram tampoc es contempla la possibilitat de potabilitzar o regenerar les aigües dels dipòsits de laminació. És a causa de falta de coordinació o hi ha explicació tècnica?

Hi ha una explicació tècnica. L'aprofitament de les pluvials no garanteix les necessitats d'aigua en temps de sequera. No ens plou cada dia, plou poc i després plou de manera torrencial. S'està valorant que l'aprofitament de les pluvials sigui recomanat, no obligatori, perquè no seria el recurs més útil. Es valora també la qualitat de l'aigua que puguem aprofitar. Les aigües d'escorrentia no són de qualitat. Les de cobertes sí, amb tractament. Però a escala de ciutat és complicat l'aprofitament. Sí com a una altra alternativa, però no per tenir més eficiència en cas de sequera. En dipòsits de pluvials amb xarxa unitària, no és tant funcional com altres recursos.

4. Per què als horts urbans no es deixa utilitzar cap tipus d'aigua ni freàtica ni de pluja?

No hi ha una prohibició d'ús d'aigües en funció de la procedència. Es pot utilitzar mentre compleixi els nivells de qualitat, altra cosa és la restricció actual de sequera. Les restriccions de sequera les marca l'ACA, no els municipis.

5. Quina qualitat té l'aigua freàtica actualment? Estaria molt lluny per plantejar la potabilització?

Al document del pla està molt detallada la normativa i els usos. També es detallen els punts dèbils que tenim. A la ciutat tenim el problema de la gran quantitat de nitrats (sanejaments i clavegueres). Potabilitzar els nitrats és complex però no més que la dessalinització.

6. Tinc dubtes sobre l'àmbit de l'ordenança, però potser ja es van parlar.

L'ordenança que es treballa és per les aigües grises. Abastaria noves edificacions i grans rehabilitacions segons la llei d'urbanisme. S'aprofitarien aigües de dutxes i banyeres, rentat de filtres de piscines i els usos serien per la descàrrega de sanitaris, reg per goteig i neteja.

7. A l'hort de la Lola, hort comunitari de l'Eixample, estem recollint aigua de pluja pel nostre hort.

Aniria bé ajuda tècnica a tots aquests espais que volen fer ho però no sabem com.

Seria un servei que podríeu oferir per ajudar a aquests espais comunitaris als barris? (el mateix aplicable al Bosc Turull)

A més es rega la grama a la part alta de Barcelona però no es poden regar els horts.

Es recull la proposta i s'inclou a l'acta de la sessió.

8. Bona tarda, no s'ha plantejat la línia de generadors d'aigua atmosfèrics?

Amb el pla de recursos hídrics no s'ha plantejat. Si l'empresa té una proposta ens ho pot exposar.

3. Inici de la planificació.

S'obre un torn de paraules per recollir de manera oberta els temes d'interès, expectatives, necessitats i propostes de les organitzacions i persones integrants del Grup de Treball. Es tracta d'una dinàmica d'obertura per compartir idees. En les properes sessions caldrà anar concretant i acotant.

A. Qüestions que es volen tractar al Grup

- Posar sobre la taula el paper de l'ACA.
- L'ordenança aprofitament recursos hídrics als edificis és poc ambiciosa. Afegir-hi altres aspectes com les cobertes d'aljub i la recollida d'aigües de lavabos.
- Existeix la possibilitat de regenerar l'aigua in situ, als edificis, i de fer-ho basant-nos en sistemes naturals i amb cost energètic zero. Compartir la informació amb la ciutadania perquè ho faci el màxim de gent.
- Veure de quina manera podem incrementar l'estalvi per part de la ciutadania.
- Fer campanyes informatives.
- Incentivar l'increment de l'eficiència no només en obra nova, també en les petites rehabilitacions donada la idiosincràsia de la ciutat.
- Ampliar l'ambició de l'ordenança proposada actualment. Incloure l'aprofitament d'aigua de pluja.
- Implementar jardins de pluja. Veure com finançar, incrementar o fer horts urbans, ja que permeten la regeneració de l'espai urbà.
- Necessitats d'economia/fiscalitat verda (reconeixement).
- Control del consum en el sector hotel·ler. Aclarir si es comptabilitza com a consum domèstic o indústria i comerç. Hi ha sectors que haurien de fer més esforços.
- Veure com aconseguir que, malgrat les restriccions de l'ACA, els horts urbans no morin perquè educativament és negatiu.
- Difondre les solucions que s'han aportat aquí.
- Identificar bones pràctiques en la gestió circular de l'aigua de piscines (d'arreu del món), i que compleixin amb la normativa de sanitat de l'ASP i la Generalitat.
- Veure les normatives que impedeixen implantar tecnologies que poden facilitar la circularitat de l'aigua en les piscines.
- Que el grup formi part de les propostes que es poden treballar respecte conques hidrogràfiques i altres objectius no aconseguits de l'ACA.
- Tenir cura del cicle de l'aigua en origen (productes que comprem siguin respectuosos, coresponsabilitat).
- Comunicar bones pràctiques en els edificis per a reutilitzar l'aigua, depenent dels tipus d'edificis, i promocionar incentius per a dur-les a terme.

B. Resultats que es volen obtenir**Producte resultant del Grup**

- Sobre el possible dictamen resultat del Grup de Treball: recollir una part adreçada a l'Ajuntament i una altra part adreçada a altres administracions.
- Es pregunta en què consisteix un dictamen. Els participants aporten exemples de dictàmens d'altres òrgans i el fruit que han donat: Consell de Ciutat, comissions de caràcter participatiu a l'àmbit europeu. Es tracta d'un document breu amb recomanacions, fruit de la participació. Estem parlant d'un document que expressa demandes i propostes ciutadanes i per tant no és assumible ni esperable una expertesa ni un gran detall d'un document encarregat a un equip tècnic expert.
- Generació d'un espai d'interlocució amb altres agents, i en particular l'Agència Catalana de l'Aigua

Continguts de tipus normatius:

- Aplicació de la recollida d'aigües pluvials per a omplir piscines sempre que es respectin els paràmetres de qualitat de l'aigua demandades en el RD 742/2013.
- Aprovar la reutilització de recollida d'aigües filtrades de piscines sempre que es respectin els paràmetres de qualitat de l'aigua.

Consell Ciutadà per la Sostenibilitat

- Afegir a la normativa d'aprofitament d'aigua dels edificis les cobertes d'aljub i la recollida de les aigües dels lavabos.
- Incrementar a nivell normatiu el nivell d'eficiència, també en edificis nous, ja que la ciutat té poques possibilitats d'obra nova.
- Ampliar l'ambició de l'ordenança actual i incloure l'aigua de pluja
- Incloure a l'ordenança el canvi d'ús de l'edifici.
- Veure les normatives que impedeixen implantar tecnologies que poden facilitar la circularitat de l'aigua en les piscines.
- Aprofitament en edificis ja construïts aprofitant el pàrquing per fer-ne el tractament.
- Incrementar la reutilització en l'àmbit industrial.
- Fomentar la no utilització d'aigua potable en la cisterna dels lavabos dels nous edificis.

Incentius econòmics i fiscals:

- Ajudes econòmiques a les comunitats que vulguin implementar el reaprofitament d'aigües.
- Fiscalitat verda. Premiar l'estalvi i la reutilització. (Reconeixement)
- Ajudar a nivell d'infraestructura en la creació de llacunes als espais d'horts veïnals.
- Incentius econòmics a edificis.
- Veure com finançar horts urbans que ajuden a regenerar la ciutat.

Informació i comunicació:

- Blueprint sobre els passos que ha de seguir un edifici ja construït per afegir una xarxa que aprofiti les aigües grises segons la tipologia d'edificis.
- Recollir i reunir bones pràctiques que es puguin implementar a la ciutat.
- Informació i difusió de la regeneració in situ de l'aigua dels edificis, de manera natural i sense cost energètic.
- Difondre les solucions que s'han portat el grup.
- Identificar bones pràctiques en la gestió circular de l'aigua de les piscines.
- Fer un catàleg de bones pràctiques, especialment per a grans consumidors.
- Presentar i difondre prototips, com per exemple de regeneració d'aigua amb biojardineres, que es dimensionen segons quantitat i qualitat d'aigua per reutilitzar als habitatges.
- Difondre alternatives als detergents amb productes químics.
- Fer un recull de recursos per tal que els horts urbans de comunitats de veïns o d'escoles o altres espais urbans puguin gestionar els períodes de sequera amb solucions basades en el cicle de l'aigua.
- Bones pràctiques per tenir cura de l'aigua en origen.
- Bones pràctiques per reutilitzar l'aigua als edificis.
- Implicació de l'Ajuntament en la difusió de catàlegs recursos en moments de sequera per horts veïnals i escolars.
- Informació per mantenir la qualitat de l'aigua.

Xarxa d'aigües urbana i comunitats hídriques:

- Interconnectar comunitats que aprofitin les aigües grises i pluvials de la mateixa manera que es connecten comunitats amb fotovoltaiques.
- A l'àmbit de Districte, fer una doble xarxa de provisió d'aigua (potable i regenerada) per interconnectar edificis.

Infraestructura verda i blava

- Promoure jardins de pluja.
- Promoure horts urbans.
- Promoure llacunes naturals als espais d'hort.
- Considerar el verd com a recurs hídric.
- Sembrar de núvols.

Altres

- Solucions orientades a projectes de restauració dels cicles d'aigües, des de la regeneració dels aqüífers i la reutilització de l'aigua.
- Solucions basades en la natura.
- Solucions tècniques concretes per als edificis.

C. Necessitats del Grup

Convidats/experts:

- Es demana una exposició al Grup de l'impacte ambiental del model hídric de la ciutat, i de com reduir-lo.
- Convidar en Xavier Gabarrell (Projecte edifici ICTA-UAB)
- Convidar l'ACA.
- Convidar un perfil tècnic i de visió més holística com Enginyeria sense Fronteres.
- Convidar l'Ajuntament de Sant Cugat.

Informació d'interès:

- Aportacions d'especialistes d'altres ciutats de referència.
- Aportacions de ciutats i països que tenen sequeres des de fa anys.

Comunicació interna:

- Compartir les informacions al drive sobre les propostes de convidats.

Manera de treballar:

- Crear un grup que treballi la part normativa i un que encari més la tècnica.
- Anar omplint el drive entre sessió i sessió amb les propostes de convidats, rutes i documentació d'interès.
- No fer presentacions que treuen una hora de treball a la sessió.
- Centrar en recopilar informació i referents per la propera sessió per saber què fer.
- Fer més sessions del grup, no només 4.

Criteris:

- Acotar l'ambició ja que tenim 4 sessions
- Apoderar la ciutadania.
- Tenir en compte la qualitat sanitària a l'hora de proposar solucions.
- Són membres del Consell Ciutadà per la Sostenibilitat la Diputació, l'AMB i la Generalitat, es pot interlocutar.
- Formar part del debat sobre mesures i propostes més enllà de la ciutat
- Fer propostes ambicioses, en proporció al repte que tenim.
- Realisme per canviar la política local.
- Acotar la recollida d'informació.
- Avaluar quines poden ser obligacions normatives
- Proporció en les demandes.
- Normativitzar i regular allò que aprenem dels referents, que no recaigui tot en la ciutadania.
- Es reflexiona sobre l'aplicabilitat de les aportacions i els models que es podrien prioritzar com a referents. Per exemple, països del Nord avançats tècnicament versus països de clima mediterrani o amb sequeres, que poden tenir problemàtiques més semblants a la nostra i solucions més abastables tècnicament. El mateix pel que fa als edificis exemplificadors: solucions tècniques molt avançades en edificis d'usos especials versus solucions en edificis residencials.
- Plantejar tant models de ciutat com solucions modestes.
- Estudiar l'adequació normativa a les necessitats i capacitats locals.

Consell Ciutadà per la Sostenibilitat

- Propostes basades en edificis utilitzats per la ciutadania, no en grans infraestructures.
- Incloure comunicació: què comuniquem i com ho comuniquem.
- Explorar l'acceptabilitat social de la reutilització, aportar evidències científiques que la recolzin, fomentar noves polítiques i normatives al respecte des del Consell.

D. Altres qüestions

- BCASA ofereix visites sobre el terreny
- Estudiar el paper de l'ACA, d'AGBAR i l'AMB.

4. Deliberacions i acords de la sessió:

Acords:

- El producte serà un dictamen i aquest recollirà els acords del Grup.
- L'estructura o sumari del dictamen i continguts proposats es treballaran a la propera sessió.
- Aportar i treballar continguts entre sessió i sessió utilitzant el drive. Serà d'ús intern, obert a tots els membres del Grup de Treball. Les organitzacions membres del Grup es comprometen a no donar-li projecció externa. Servirà per crear continguts col·laboratius i aportar informacions, referències, experiències, casos d'èxit, propostes.
- Intervenció a la propera sessió: Enginyeria sense Fronteres. Que la presentació sigui breu.
- Es mantindrà el format telemàtic i la durada de dues hores. La data es concertarà tenint en compte la disponibilitat del ponent i dels dos referents del Grup de Treball del Consell. Es vetllarà perquè no coincideixi amb sessió del Consell de Ciutat.

5. Propers passos i tancament:

S'enviarà a les organitzacions del Grup de Treball l'acta de la sessió, juntament amb la documentació sol·licitada.

Es farà la convocatòria de la propera sessió a un mes aproximadament de la primera.

Documents i enllaços aportats:

https://aca.gencat.cat/web/.content/10_ACA/E_Informacio_publica/projectes_de_disposicions_plans_i_programes/4-PDG/IP-calendari-PDG-4cicle-ca.pdf

<https://scorewater.institutmetropoli.cat/>

www.esf-cat.org

<https://www.lavanguardia.com/launi/20240111/9494806/edificio-mas-sostenible-catalunya-cumple-diez-anos-plena-forma.html>

<https://bcnroc.ajuntament.barcelona.cat/jspui/handle/11703/121227>

http://www.bcasa.es/PDF/Consum_Aigua2023.pdf

Enllaç del Drive: https://docs.google.com/document/d/1i11_5pxuYa8yO2x3SS0xb7AOrPSaHm-o/edit?usp=drive_link&oid=109583932661109328684&rtpof=true&sd=true

La sessió finalitza a les 19.40 h.
